

สารบัญ

คำนำ

เล่าขานตำนานได้

ภูมิวัฒนธรรมในเขตเทือกเขาสันกาลาคีรี

ประวัติศาสตร์จากภายนอก

สมัยก่อนคริสต์ศตวรรษที่ ๘

สมัยคริสต์ศตวรรษที่ ๘

สมัยรัฐอิสระปัตตานี

สมัยประเทศราช

สมัยสยามประชาธิปไตย

ประวัติศาสตร์จากภายใน

๑

๕

๑๕๕

๑๕๕

๑๙

๒๔

๒๖

๓๕

๓๙

ตำนานชุมชนบ้านเมืองและสถานที่

หุบปัตตานี

เมืองปัตตานี : กำเนิด ตำนานกรือเซะและป็นใหญ่นางพญาตานี

มิลยิดกรือเซะและป็นใหญ่นางพญาตานี

ภูมิโนเวศเมืองปัตตานี: อ่าว นาเกลือ แม่น้ำ และตำนานท้องถิ่น

แม่น้ำปัตตานี

คลองขุดตม้างัน

บ้านและชุมชนสำคัญรอบอ่าวปัตตานี

จากยาลอเป็นยะลา

เมืองที่เชิงเขาเยาลอ

ย้ายเมืองมาตั้งที่บ้านท่าสาป

ย้ายไปอยู่ที่สะเตงและนิบง

หุบสายบุรี

เมืองสาย

สายบุรี : แม่น้ำทองคำ

เหมืองทองโต๊ะไม้ะ

๔๓

๔๖

๔๖

๕๐

๕๙

๖๓

๖๖

๖๗

๗๘

๗๙

๘๘

๘๙

๙๗

๙๗

๑๐๔

๑๐๕

เมืองรามัน	๑๐๖
ตะโหนด : หมู่บ้านทำนาของเจ้าเมืองรามัน	๑๑๓
เมืองระแงะ	๑๑๔
แม่น้ำบางนรา	๑๒๐
บ้านพิเทน	๑๒๖
บ้านคชงู	๑๓๐
บालา ฮาลา	๑๓๒

ตำนานผู้นำทางวัฒนธรรมและบุคคลในประวัติศาสตร์

และเหตุการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้อง

บุคคลศักดิ์สิทธิ์ กษัตริย์ เจ้านาย และขุนนาง	๑๓๕
ราชามีเขี้ยว ราชาบอร์ซียง	๑๔๐
ราชามีเขี้ยวแห่งวังกอตอและเมืองโกตา	๑๔๐
เครือญาติเจ้าเมืองและการนองเลือดที่วังกูบังสาบ	๑๔๓
กริช ตำนานอาวุธของชาวมลายู	๑๔๘
อังกุสสัยมาน เจ้าเมืองยะลาคนสุดท้าย	๑๕๐
ผู้เป็นปราชญ์และคนศักดิ์สิทธิ์	๑๕๑
ตำนานของผู้บันทึกตำนาน ฮาญี อับดุลเราะฮูฟ	๑๕๑
พะกิส วันมูซา อุลูมาอู ผู้มีชื่อเสียงแห่งปาตานี	๑๕๒
โต๊ะนิ	๑๕๕
โต๊ะนอร์ คนศักดิ์สิทธิ์แห่งบ้านสาวอ	๑๕๕
ปอเนาะและการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม	๑๕๙
ชาวปาตานีในต่างแดน	๑๖๒

วิเคราะห์และสรุป

ภาคผนวก	๑๖๘
บรรณานุกรม	๑๙๔
	๑๙๖